تقلا برای نجات «لارک» در خلیج فارس؛

جزیره‌ای در هرمزگان که نمی‌خواهد هرمز و هنگام شود...!

■ **ساخت‌وساز در جزیره لارک توسط یک نهاد دولتی از سال ۱۳۹۷ آغاز شده است. از یک سال پیش تصمیم گرفته شد روی گردشگری این جزیرهٔ پهلوگرفته در خلیج فارس نیز کار شود. اما نگرانی‌هایی از تکرار معضلی که گریبان جزایر هرمز و هنگام را گرفته، وجود دارد.**

گروه گردشگری – لارک در نزدیکی جزیره قشم و ورودی تنگه هرمز قرار دارد. وسعت آن به ۴۹ کیلومتر مربع می‌رسد و از کوه‌های آتشفشانی مخطروطی برخاسته است، برای همین بافتی شبیه جزیره رنگارنگ هرمز دارد. در بخشی از این جزیره، نیروی دریایی مستقر شده و بخش دیگر آن، محل زندگی بومی‌ها است. رفت و آمد به این جزیره چندسالی است با شناورهای دریایی ممکن شده؛ سه روز در هفته با اتوبوس دریایی از قشم به لارک می‌توان رفت. جزیره یک درمانگاه، یک دکتر، یک مدرسه و یک اقامتگاه بومگردی دارد. با این‌که شغل بیشتر مردم ماهیگیری است، اما تامین سوخت برای قایق‌ها و موتورهای داخل جزیره ـ که تنها وسایل امرار معاش است ـ بزرگ‌ترین چالش آن‌ها به شمار می‌آید.

از سال ۱۳۹۷ کار آبادانی در جزیره لارک به بنیاد علوی سپرده شد تا کمبودهای آن جبران شود. در تعریف عملکرد این بنیاد آمده که بازوی محرومیت‌زدایی بنیاد مستضعفان، مسؤول پیاده‌سازی الگوی جامع آبادانی و پیشرفت است. اما این بنیاد از آن سال تا کنون در جزیره لارک چه کرده و تا پایان تعهداتش که تا سال ۱۴۰۲ باشد، چه برنامه‌ای برای محرومیت‌زدایی و آبادانی دارد و الگوی گردشگری آن برای جزیره لارک چیست؟ این جزیره دنبال چه نوع گردشگری است؟ آیا قرار است ادامه پروژه‌های بنیاد علوی، لارک را به سرنوشت هرمز و هنگام دچار کند؟

امین عباسی، کارشناس مسؤول پروژه‌های بنیاد علوی در جزیره لارک در پاسخ به این پرسش‌ها گفت: بنیاد در قالب طرحی پنج‌ساله با استانداری، در طرح هادی جزیره لارک مشارکت دارد. سیاست ما محرومیت‌زدایی و ایجاد زیرساخت‌های اولیه است تا فضا برای سرمایه‌گذاری آماده شود. وقتی این شرایط فراهم نباشد، سرمایه‌گذاری‌ها با شکست مواجه می‌شود. پس از این مرحله، باید پتانسیل منطقه را شناسایی کنیم، بررسی‌ها و نیازهای مردم منطقه نشان می‌دهد لارک ظرفیت گردشگری دارد. سعی می‌کنیم با کمک مردم، این جنبه جزیره را در راستای توسعه اقتصادی تقویت کنیم.

او ادامه داد: ما از زمانی که وارد جزیره لارک شدیم، درمانگاه را ساختیم و تجهیز کردیم و همزمان ۳۰ پروژه را پیش برده‌ایم و قرار است تا سال ۱۴۰۲ این پروژه‌ها را ادامه دهیم و تکمیل کنیم. بیشتر پروژه‌ها جنبه تجهیز و تکمیل داشته است. در ساخت رینگ دورِ جزیره مشارکت داشته‌ایم، البته که همهٔ هزینه آن را بنیاد (علوی) نداده است؛ ۳ میلیارد آن را ما پرداخت کردیم. تجهیز درمانگاه و حسینه، احداث اسکله، سالن انتظار مسافر، پارک‌ها و بوستان‌ها، کمک به راه‌اندازی اقامتگاه‌های بومگردی و برگزاری کلاس‌های آموزشی گردشگری از طریق هلدینگ‌های گردشگری از جمله اقداماتی بوده که تا کنون انجام داده‌ایم.

عباسی با اشاره به راه‌اندازی یک اقامتگاه بومگردی با مشارکت و حمایت مالی بنیاد علوی در جزیره لارک، اظهار کرد: قرار بود ۱۰ بومگردی در این جزیره احداث کنیم. قرار شد برای شروع به ساخت یک بومگردی با مدیریت مردم محلی کمک کنیم تا سایر اهالی جزیره بدانند که قرار نیست شکست بخورند و متحمل ضرر شوند؛ روز اول که آمدیم مردم می‌ترسیدند هزینه کنند و بازدهی نداشته باشند. ما از نظر مالی به ساخت اولین بومگردی جزیره لارک کمک کردیم. وام کم‌بهره با بازپرداخت طولانی‌مدت دادیم که به خاطر کرونا حتی بازپرداخت آن را به تعویق انداختیم.

بخشی از پروژه‌های بنیاد علوی در جزیره لارک؛ احداث پارک و بوستان

کارشناس مسؤول پروژه‌های بنیاد علوی در جزیره لارک در پاسخ به این‌که با وجود نقشی که برای بنیاد علوی تعریف شده، چه شد به فکر تبدیل جزیره لارک به مقصدی گردشگری افتادید؟ آیا بنیاد در طرح‌های خود روی محور گردشگری متمرکز شده و یا مطالعه‌ای داشته، آیا مردم محلی تقاضا داشتند گردشگر بیاید یا در طرح هادی به آن پرداخته شده است؟ گفت: وظیفه و هدف بنیاد (علوی) محرومیت‌زدایی است، صرفا هدف گردشگری را دنبال نمی‌کنیم، اما در پروژه‌ها به موضوع و نیاز گردشگری توجه شده است. به‌طور کل، طرح‌ها قبل از این‌که ابلاغ شوند و بودجه بگیرند، مطالعه می‌شوند. ما در حین این بررسی‌ها متوجه شدیم تنها چیزی که در جزیره لارک زودبازده است و مردم را خوشحال و امیدوار می‌کند گردشگری است.

او اضافه کرد: ما قبل از این‌که پروژه‌ای را تعریف کنیم، مکان را می‌بینیم، مطالعات اولیه را انجام می‌دهیم و با مردم صحبت می‌کنیم. این‌جا (لارک) واقعا پتانسیل گردشگری دارد. بعد از این مراحل، وارد برنامه‌ریزی اولیه می‌شویم. با اداره میراث فرهنگی نیز مشاوره اولیه انجام شده، با دوستانی که در گردشگری فعالیت می‌کنند نیز صحبت شده و به این نتیجه رسیدند گردشگری در لارک جوابگو است، بنابراین سعی کردیم در اهداف‌مان توسعه گردشگری مدنظر باشد، اما صرفا و فقط هدف پروژه‌ها و طرح‌های ما در جزیره لارک، گردشگری نیست.

سلطان صباحی‌فر، عضو شورای شهر لارک نیز درباره مطالبه مردم برای گردشگری شدن این جزیره، گفت: قبل از ورود بنیاد (علوی)، جلسه‌ای با استاندار داشتیم، دید خوبی به لارک داشت. حرف‌هایی که ما می‌زدیم از دل و جان گوش می‌کرد. بعدها بنیاد علوی با کمک استاندار وارد شد. لارک جاذبه گردشگری دارد، هرچه هرمز دارد ما هم داریم. جزیره ما حتی از هرمز و هنگام هم بهتر است؛ بکر است. استاندار پس از سفرش به لارک، نگاه بسیار ویژه‌ای به این جزیره داشت. بنیاد علوی هم با کمک استاندار وارد جزیره شد. خواسته مردم ایجاد زیرساخت است. آن‌ها می‌خواهند مسافر بیاید. قبلا جاده‌ها خراب بود. خانه بومگردی نبود. بنیاد روی جاده و خانه‌ها کار کرد.

عباسی، کارشناس پروژه‌های بنیاد علوی در ادامه گفت: کارهایی مثل جدول‌سازی قبلا در جزیره انجام شده بود، اما چهره آن برای گردشگر زننده بود، ما آن‌ها را ترمیم کردیم، اسکله را تجهیز و بخشی را برای انتظار مسافر آماده کردیم.

بنیاد علوی می‌گوید این جداره‌سازی‌ها برای بهتر شدن چهره لارک انجام شده است و بخشی از پروژه آن به شمار می‌آید

او افزود: برنامه توسعه این جزیره از استانداری گرفته شده است و ما در اجرای آن مشارکت داریم. نمی‌خواهیم روی طرحی که درباره آن مطالعه شده، دوباره وقت بگذاریم و موازی‌کاری کنیم، اما مشارکت می‌کنیم. با توجه به مطالعات و بازدیدها، نیازسنجی‌هایی شده است، مثلا لارک پمپ بنزین ندارد، یکی از طرح‌های ما این است. هدف ما فقط تامین نیاز مسافر نیست. درست است مسافر بیاید با خود پول می‌آورد، ولی همان مسافر به زیرساخت و آسایش نیاز دارد. اگر نباشد مسافر هم نمی‌آید.

در ادامه این گفت‌وگو که با حضور دهیار لارک، عضو شورای شهر لارک، نماینده بنیاد علوی و شرکت مشاور گردشگری این جزیره برگزار شد، این سوال پرسیده شد که با وجود آغاز پروژه‌های بنیاد علوی از سال ۱۳۹۷ در جزیره لارک، اما روح توسعه و محرومیت‌زدایی هنوز در جزیره حاکم نشده و تغییر خاصی یا بهبودی در کلیت وضعیت آن مشاهده نمی‌شود و همچنان چهره محروم در آن جاری است، نوعی سرگردانی در پروژه‌ها مشاهده می‌شود، از طرفی به نظر می‌رسد می‌خواهید گردشگر به جزیره لارک بیاید اما از طرف دیگر، معلوم نیست دنبال چه نوع گردشگری هستید؟ آیا دنبال همان گردشگری هستید که به هرمز و هنگام می‌رود و عامل ناهنجاری فرهنگی و زیست‌محیطی شده است؟

عباسی، کارشناس پروژه‌های بنیاد علوی در جزیره لارک در پاسخ گفت: در سال‌های قبل از ورود ما، هیچ یک از امکاناتی که الان ایجاد شده وجود نداشت، رینگ دور جزیره، اقامتگاه، بوستان و اسکله مسافری. طبیعی است وقتی همه پروژه‌ها را همزمان جلو ببرید با چنین صحنه‌ای مواجه می‌شوید که به نظر شلخته می‌آید. ۳۰ پروژه تعریف شده و همزمان پیش می‌رود، معلوم است برای هر شخصی سردرگمی ایجاد می‌کند. به هر حال تا زمانی که پروژه‌ها تکمیل شود ما در جزیره حضور داریم.

او سپس در پاسخ به نقدی که درباره احداث رینگ روی خاک سرخ جزیره شده است، گفت: به عنوان گردشگر وقتی از موتورهای سه‌چرخ برای تماشای اطراف جزیره استفاده می‌کنید، با توجه به خاک و وزش باد، باید ۱۰ دست لباس همراه بیاورید. این رینگ به خاطر گردشگران ساخته شد. برای ما ایمنی مهم است. وقتی باران می‌آمد همین جاده شسته می‌شد و فروچاله و تَرَک ایجاد می‌شد، باید اصولی روی مشکل آن کار می‌کردیم. باید حد و حدودها را درنظر گرفت. باید این کار را انجام می‌دادیم.

عباسی اضافه کرد: به عنوان گردشگر وقتی وارد جزیره لارک می‌شوید دوست دارید خاک بخورید و اذیت شوید؟ البته قابل توضیح است که صرفا هدف ما جذب گردشگر لوکس نیست. ما دنبال گردشگر میانه‌رو هستیم. همین گردشگری که حالا هم می‌آید بازار هدف ما است و زیرساخت را برای آن آماده می‌کنیم.

رینگ بحث‌برانگیز دور جزیره لارک

او با اشاره به برخی کمبودها مثل نبود تابلوهای راهنما در جزیره لارک به مذاکراتی که با شرکت مشاور گردشگری بنیاد در جزیره لارک داشته است، اشاره کرد و افزود: پارسال درباره نصب تابلو و ایجاد زیرساخت‌های گردشگری صحبت کرده بودیم، ولی با کرونا مواجه شدیم. اهالی لارک حتی با ورود ما به جزیره مخالف بودند، چه برسد به گردشگران که ما پروژه‌های مربوط به آن‌ها را اجرا کنیم.

مسعود رضایی منفرد، مدیرعامل شرکت مشاور گردشگری در جزیره لارک طرف قرارداد با بنیاد علوی در ادامه گفت: سال گذشته قراردادی با بنیاد بستیم که بخش‌هایی از گردشگری را به صورت کلی آماده کنیم. باید مطالعاتی انجام و نیازها شناسایی شود و پیشنهادهایی بر آن اساس به بنیاد علوی ارائه دهیم. باید درباره سوال‌هایی از این دست که بازخورد جامعه محلی به گردشگر چیست و آیا آن را می‌پذیرد، تحقیق کنیم. ما نقاط ضعف، قوت، تهدیدها و فرصت‌ها را مشخص می‌کنیم، خواسته مردم و بنیاد علوی را جمع‌آوری و مطالعه می‌کنیم که نتایج آن به ارائه و اجرای طرح‌هایی در آینده منجر می‌شود. مثلا باید بررسی کنیم که آیا لارک به موزه، بازار چه صنایع دستی و دیگر امکانات گردشگری تا چه حد نیاز دارد.

او اضافه کرد: فلسفه جمع شدن همه ما در لارک برای این است که نمی‌خواهیم اشتباهات رخ‌داده در جزیره هرمز تکرار نشود. با برنامه و مطالعه کار می‌کنیم. البته کسی را زیر سوال نمی‌بریم، اما برای این که بی‌فرهنگی‌ها، نقاط ضعف و بی‌اخلاقی‌هایی که در هرمز اتفاق افتاده، در این‌جا که امروز بکر و ناشناخته است، تکرار نشود، باید با طرح جامع و شناخت کامل زیرساخت‌ها را مهیا کنیم تا بعد گردشگر بیاید. رضایی در ادامه بیان کرد: درباره غلط بودن احداث رینگ (جاده دور جزیره) هم کارشناس باید جواب بدهد.

او سپس گفت: این‌که همدیگر را مقصر خطاب کنیم درست نیست. باید دست در دست هم دهیم تا کارها اصولی انجام شود. مثلا در لارک یکی از چند قلعه پرتغالی خلیج فارس وجود دارد که مداخلاتی در آن رخ داده که عرصه، حریم و حریم منظری را از بین برده و تا یک متری آن ساخت‌وساز انجام شده است. باید دستگاه‌های دیگر کمک کنند. اگر قلعه حریم دارد میراث فرهنگی باید وارد عمل شود و مردم را متوجه کند که این اثر تاریخی غیرقابل بازگشت است. قلعه به همان اندازه برای توریست جذاب است که ساحل مرجان‌ها و کوه‌های رنگارنگ. این‌ها باید به مردم آموزش داده شود. در همین راستا اولین اقدام ما برگزاری تور آشناسازی برای مدرسان گردشگری بوده است. این‌که بازخورد چه باشد در آینده مشخص می‌شود. مشاور گردشگری در جزیره لارک ادامه داد: فکر می‌کنم راهی که ما، بنیاد علوی، شورای شهر، دهیاری و استانداری در جزیره لارک می‌رویم، درست است، چون هدف همه ما قبل از اجرای هر کاری، مطالعه است. نمونه‌های زیادی داریم؛ امروز در مورد آثار تاریخی تا یک نقشه و طرح نداشته باشید اجازه کار ندارید. راهی که در جزیره لارک شروع شده و می‌طلبد همه مردم کمک کنند، درست است، ما سعی می‌کنیم خطاهایی که در جاهایی دیگر اتفاق افتاده است، این‌جا تکرار نشود.

اسکله مسافری و شناورهایی که سه روز در هفته بین قشم و لارک ترددد دارند. مردم جزیره می‌خواهند این شناورها تردد روزانه داشته باشند

رضایی درباره طرحی که این شرکت مشاور برای گردشگری جزیره لارک تهیه کرده است، گفت: البته قرار نیست ما طرح جامع گردشگری ارائه دهیم. طرح ما زیرساخت‌هایی است که مصرف گردشگری دارد، مثل طراحی سایت، نرم‌افزا و تابلوهای راهنما برای معرفی جزیره لارک به گردشگران. این‌ها قدم اول ما است که لازمه آن، تهیه طرح جامع است. قراردادی که با کارفرما (بنیاد علوی) هم داریم درباره معرفی گردشگری است که تا مردادماه مطالعات آن تکمیل می‌شود.

سلطان صباحی‌فر، عضو شورای شهر لارک درباره همراهی مردم با این پروژه‌ها و این‌که چقدر همسو با نیاز آن‌ها است؟ گفت: ما درمانگاه نداشتیم. جاده خراب بود. اسکله درست نبود و محلی برای انتظار مسافر نداشتیم. بنیاد (علوی) این‌ها را ایجاد کرد. ما درخواست داریم که تعدادی دکه برای فروش صنایع دستی و مواد غذایی بسازند تا درآمدی هم برای مردم ایجاد شود. گردشگر که می‌آید و از ساحل لذت می‌برد، کاری شود که مردم این جزیره هم از آن بهره‌مند شوند.

عباسی در تکمیل این سخنان گفت: ما هم دوست نداریم مردم این جزیره فقط یک شغل ماهیگیری داشته باشند. محمد ماهیگیر، دهیار جزیره لارک نیز درباره محدودیت تردد و دسترسی گردشگران به این جزیره در گذشته، اظهار کرد: چنین محدودیتی برای تردد وجود نداشت، فقط مشکل زیرساخت داشتیم. مسیر و رفت و آمد مشکل داشت. در یک سال گذشته استقرار شناور دریایی برای رفت و آمد مسافر و اهالی جزیره، باعث شد جزیره برای گردشگران جا بیافتد، اقداماتی هم که همزمان برای راه‌اندازی بومگردی و ترغیب مردم به گردشگری انجام شد، باعث شد مسافران بیشتری به جزیره لارک سفر کنند، اما کرونا باعث شد همه آن کارها متوقف شود. او درباره کمپ‌های کپری که با بوم منطقه مطابقت ندارد و در یکی از توریستی‌ترین سواحل جزیره لارک احداث شده و گردشگر را از بافت بومی جزیره جدا کرده است، گفت: این کمپ‌ها غیربومی نیست. ما در جزیره نخل داشتیم و در ساخت این کمپ‌ها هم از نخل استفاده شده است.

عباسی، کارشناس پروژه‌های بنیاد علوی در جزیره لارک در تکمیل این سخنان، گفت: قرار نیست فقط بگوییم کپر نماد کرمان یا جای دیگری است. قرار هم نیست کپی‌سازی کنیم. البته این پروژه استانداری است. اما در کل، گردشگر دنبال چیزی می‌گردد که جدید باشد، این کمپ‌ها تلفیقی از معماری کپر و دریا است و برای گردشگر حتما جذاب است.

معاون صنایع‌دستی و هنرهای سنتی:

ثبت جهانی شهرها و روستاهای صنایع‌دستی کسب‌وکارها را تقویت کرده است

گروه گردشگری – معاون صنایع‌دستی و هنرهای سنتی وزارت میراث فرهنگی با اشاره به جذب تورهای گردشگری هنری در شهرها و روستاهای جهانی صنایع‌دستی، گفت: این رویداد به تقویت کسب‌وکارها در این مناطق کمک کرده و اکنون مردان و زنان در کنار هم به تولید محصولات صنایع‌دستی می‌پردازند.

نمایشگاه آثار شهرها و روستاهای جهانی صنایع‌دستی، به مناسبت فرا رسیدن روز جهانی صنایع‌دستی و آغاز هفته میراث فرهنگی با حضور پویا محمودیان معاون صنایع‌دستی وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی افتتاح شد.

این نمایشگاه که در محل ساختمان مرکزی وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی از (۲۲ خرداد) آغاز به کار کرد به مدت یک هفته ادامه دارد. در این نمایشگاه آثار شهرها و روستاهای جهانی صنایع‌دستی به‌منظور آشنایی هرچه بیشتر علاقه‌مندان، به صورت نمادین به نمایش درآمده است.

پویا محمودیان در حاشیه افتتاح این نمایشگاه گفت: ثبت ملی و جهانی شهرها و روستاهای صنایع‌دستی، باعث می‌شود تا این شهرها و روستاها بهتر دیده شوند و ظرفیت‌های آنها می‌تواند به شکل بهتری معرفی شود.

معاون صنایع‌دستی کشور افزود: شهرها و روستاهای جهانی صنایع‌دستی می‌توانند مقصد گردشگران شوند و هم چنین این شهرها می‌توانند به مکانی برای میزبانی از علاقه‌مندان به صنایع‌دستی، دانشجویان رشته‌های هنری، تجار و بازرگانان و گردشگران تبدیل شوند. محمودیان اضافه کرد: بعد از ثبت ملی یا جهانی یک شهر یا روستا در حوزه صنایع‌دستی، توسعه زیرساخت‌های آن از جانب تک تک افرادی که ساکن آن شهرها هستند به یک مطالبه عمومی تبدیل می‌شود. در این میان پای کار آمدن تمام مدیران در رده‌های مختلف به‌منظور توسعه جایگاه این شهرها و روستاها یکی از بزرگترین اهداف ما است.

معاون صنایع‌دستی کشور، ادامه داد: در یک حرکت خودجوش شهرداران و فرمانداران شهرهای جهانی صنایع‌دستی شبکه‌ای از شهرداران و فرمانداران را تشکیل داده‌اند و در این شبکه به تبادل نظرات و هم‌افزایی در خصوص شهرها و روستاهای جهانی صنایع‌دستی می‌پردازند. محمودیان در ادامه گفت: تا قبل از جهانی شدن، شهرها و روستاهای صنایع‌دستی شاید افراد اطلاعات کمتری از محصولات تولیدی در آن‌ها داشتند، اما اکنون خوشبختانه در بسیاری از شهرها و روستاهای جهانی صنایع‌دستی شاهد جذب تورهای گردشگری هنری از داخل و خارج از کشور هستیم و مردان و زنان در کنار هم به تولید محصولات صنایع‌دستی می‌پردازند و به تقویت کسب‌وکارها کمک کرده است.

علاقه‌مندان برای بازدید از این نمایشگاه می‌توانند با رعایت کامل دستورالعمل‌های بهداشتی مقابله با کرونا از ۲۲ تا ۲۶ خرداد ماه از ساعت ۸ الی ۱۴:۳۰ به ساختمان مرکزی وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی به آدرس خیابان آزادی، جنب بزرگراه یادگار امام(ره) مراجعه کنند. از سال ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ تعداد ۱۱ شهر و ۳ روستا به عنوان شهرها و روستاهای صنایع‌دستی در شورای جهانی صنایع‌دستی (WCC) و همچنین از سال ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹ در مجموع ۳۲ شهر و ۲۰ روستای به عنوان شهرها و روستاهای ملی صنایع‌دستی در کشور ثبت شده است.

اقتصاد کیش روزنامه
پرتیراژترین و با سابقه ترین نشریه جزیره کیش
گسترده ترین شبکه اطلاع رسانی داخلی منطقه آزاد کیش
۴۴۴۲۴۹۶۹
۴۴۴۲۴۹۹۹